

2017 m. kovo 16 d., ketvirtadienis

P8\_TA(2017)0095

## E. demokratija ES: galimybės ir iššūkiai

### 2017 m. kovo 16 d. Europos Parlamento rezoliucija „Demokratija Europos Sąjungoje: galimybės ir iššūkiai“ (2016/2008(INI))

(2018/C 263/21)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Europos Tarybos rekomendaciją CM/Rec(2009)1 dėl elektroninės demokratijos (e. demokratijos), kurią 2009 m. vasario 18 d. Ministrų Komitetas priėmė kaip pirmąją tarptautinę teisinę priemonę, kuria nustatomi standartai e. demokratijos srityje,
  - atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutartį, ypač į jos 2, 3, 6, 9, 10 ir 11 straipsnius, ir į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 8–20 ir 24 straipsnius,
  - atsižvelgdamas į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją, Europos žmogaus teisių konvenciją ir Europos socialinę chartiją,
  - atsižvelgdamas į savo 2015 m. spalio 28 d. rezoliuciją dėl Europos piliečių iniciatyvos <sup>(1)</sup>,
  - atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „2016–2020 m. ES e. valdžios veiksmų planas. Valdžios skaitmeninių permainų spartinimas“ (COM(2016)0179),
  - atsižvelgdamas į 2014 m. Jungtinių Tautų E. valdžios raidos indeksą (angl. *E-Government Development Index*, EGDI),
  - atsižvelgdamas į savo C teminio skyriaus 2016 m. paskelbtus tris tyrimus „E. dalyvavimas Europos Sąjungoje: galimybės ir iššūkiai“ (angl. *Potential and challenges of e-participation in the European Union*), „E. balsavimas Europos Sąjungoje: galimybės ir iššūkiai“ (angl. *Potential and challenges of e-voting in the European Union*) ir „Teisinis ir politinis kontekstas siekiant parengti Europos tapatybės dokumentą“ (angl. *The legal and political context for setting up a European identity document*),
  - atsižvelgdamas į du STOA tyrimus: „E visuomenė, e. dalyvavimas ir e. balsavimas Europoje. Galimybės ir iššūkiai: galutinė ataskaita“ (angl. *E-public, e-participation and e-voting in Europe – prospects and challenges: final report*), 2011 m. lapkričio mėn.) ir „Technologijų galimybės ir sistemos, kuriomis stiprinama dalyvaujamoji ir tiesioginė demokratija“ (angl. *Technology options and systems to strengthen participatory and direct democracy*), kuri bus paskelbta 2017 m.,
  - atsižvelgdamas į darbą e. demokratijos tema, kurį atliko Europos regioninių teisėkūros asamblėjų konferencija (CALRE), naudodamasi JT bendradarbiavimo tinklu „IT4all“,
  - atsižvelgdamas į savo 2015 m. rugsėjo 8 d. rezoliuciją „Žmogaus teisės ir technologijos: įsilaužimo ir sekimo sistemų poveikis žmogaus teisėms trečiojoje šalyse“ <sup>(2)</sup>,
  - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 52 straipsnį,
  - atsižvelgdamas į Konstitucinių reikalų komiteto pranešimą ir Kultūros ir švietimo komiteto nuomonę (A8-0041/2017),
- A. kadangi pastarojo meto krizės ir aklavietės finansų, ekonomikos, politikos ir socialinių reikalų srityse daro didelį neigiamą poveikį atskiroms valstybėms narėms ir visai Sąjungai ir tuo metu, kai visos jos susiduria su pasaulinio masto problemomis, pavyzdžiui, klimato kaita, migracija ir saugumu; kadangi piliečių santykis su politika tampa vis labiau įtemptas, nes jie nusigriebia nuo politinių sprendimų priėmimo procesų ir kyla didelis visuomenės nepasitenkinimo politine veikla pavojus; kadangi siekiant užtikrinti gerai veikiančią demokratiją ir kiekvieno lygmenį bei ES

<sup>(1)</sup> Priimti tekstai, P8\_TA(2015)0382.

<sup>(2)</sup> Priimti tekstai, P8\_TA(2015)0288.

2017 m. kovo 16 d., ketvirtadienis

daugiapakopės valdymo struktūros teisėtumą ir atskaitomybę, be skaidrumo ir informavimo, esminę reikšmę turi piliečių ir pilietinės visuomenės išsipareigojimas ir įtraukimas į demokratinį gyvenimą; kadangi akivaizdu, kad reikia stiprinti demokratinį ryšį tarp piliečių ir politinių institucijų;

- B. kadangi pastaraisiais dešimtmečiais mūsų visuomenė pasikeitė labai sparčiai ir piliečiai mano, kad reikia dažniau reikšti savo nuomonę klausimais, kurie tiesiogiai susiję su problemomis, lemiančiomis mūsų visuomenės ateitį, ir kadangi todėl politinėms ir politikos formavimo institucijoms patariama investuoti į demokratinę naujovių diegimą;
- C. kadangi nuo 1979 m. rinkėjų aktyvumas Europos Parlamento rinkimuose nuolat mažėja ir 2014 m. rinkimuose sumažėjo iki 42,54 proc.;
- D. kadangi svarbu susigrąžinti piliečių pasitikėjimą Europos projektu; kadangi, siekiant piliečiams suteikti daugiau galimybių reikšti savo nuomonę politiniame gyvenime, e. demokratijos priemonės gali padėti puoselėti aktyvesnį pilietiškumą didinant dalyvavimą, skaidrumą ir atskaitomybę sprendimų priėmimo srityje, sutvirtinant demokratinės priežiūros mechanizmus ir gerinant žinias apie ES;
- E. kadangi demokratija turėtų vystytis ir prisitaikyti prie pokyčių ir galimybių, susijusių su naujomis technologijomis ir IRT priemonėmis, kurios turi būti laikomos bendru turtu, kurį tinkamai realizuojant ir kartu pateikiant atitinkamos informacijos, būtų galima sukurti skaidresnę ir dalyvaujamąją demokratiją; kadangi, atsižvelgiant į tai, kiekvienas asmuo turėtų turėti galimybę būti išmokytas naudotis naujomis technologijomis;
- F. kadangi siekti tolesnės pažangos kibernetinio saugumo ir duomenų apsaugos srityje yra būtina norint geriau panaudoti naujas technologijas institucijų veikloje ir politiniame gyvenime ir tokiu būdu sustiprinti piliečių dalyvavimą sprendimų priėmimo procese;
- G. kadangi naujų skaitmeninių komunikacijos priemonių ir atvirų bendradarbiavimo platformų banga galėtų tapti įkvėpimu kūrybingiems sprendimams siekiant paskatinti piliečius dalyvauti politiniame gyvenime ir bendradarbiauti, tuo pačiu sumažinant nepasitenkinimą politinėmis institucijomis ir padedant padidinti pasitikėjimą demokratine sistema, jos skaidrumą ir atskaitomybę;
- H. kadangi savo naujausiame pranešime apie Sąjungos padėtį Pirmininkas J. C. Juncker pristatė priemonių rinkinį, kuriuo siekiama skatinti naudotis elektroniniais ryšiais, įskaitant WiFi4EU, ir diegti 5G ryšį Europoje;
- I. kadangi atvirieji valdžios duomenys gali skatinti ekonomikos augimą, didinti viešojo sektoriaus efektyvumą, gerinti Europos Sąjungos ir nacionalinių institucijų skaidrumą ir atskaitomybę;
- J. kadangi galimybė vienodomis sąlygomis patekti į neutralų tinklą yra būtina sąlyga norint užtikrinti, kad būtų efektyviai gerbiamos pagrindinės žmogaus teisės;
- K. kadangi e. demokratija galėtų sudaryti palankesnes sąlygas plėtoti papildomas bendradarbiavimo formas, kurios gali prisidėti prie didėjančio visuomenės nepasitenkinimo tradicine politika švelninimo; kadangi, be to, ji galėtų padėti skatinti bendravimą, dialogą, didinti informuotumą apie mūsų Sąjungą, jos politiką ir jos politikos kryptis bei susidomėjimą tuo, todėl būtų didinama visuomenės parama Europos projektui, taip pat mažinamas vadinamasis Europos demokratijos trūkumas;
- L. kadangi naujų formų dalyvavimas virtualioje viešojoje erdvėje yra neatsiejamas nuo su dalyvavimu viešojoje erdvėje susijusių teisių ir išsipareigojimų, be kita ko, procesinių teisių garbės ir orumo įžeidimo atveju, laikymosi;
- M. kadangi siekiant užtikrinti, kad internetas būtų svari ir veiksminga demokratinė priemonė, būtina panaikinti skaitmeninę atskirtį ir ugdyti tinkamą piliečių gebėjimą naudotis žiniasklaidos priemonėmis ir jų skaitmeninius įgūdžius;

**2017 m. kovo 16 d., ketvirtadienis**

- N. kadangi informacinių ir ryšių technologijų (IRT) sistemos yra šiuolaikinių valdžios procesų pagrindas, tačiau vis dar reikia stengtis pagerinti e. valdžios paslaugų teikimą;
- O. kadangi e. balsavimas galėtų sudaryti sąlygas žmonėms, gyvenantiems arba dirbantiems valstybėje narėje, kurios piliečiai jie nėra, arba trečiojoje šalyje, naudotis savo balsavimo teisėmis; kadangi vykstant e. balsavimo procesams – balsuojant ir registruojant balsus – turi būti užtikrintas saugumas ir konfidencialumas, visų pirma dėl kibernetinių atakų galimybių;

**Galimybės ir iššūkiai**

1. atkreipia dėmesį į galimą e. demokratijos naudą, kuri apibrėžiama kaip parama tradicinei demokratijai ir jos stiprinimas informacijos ir ryšių technologijomis ir kuri gali papildyti demokratinius procesus pridėdant piliečių įgalinimo elementus per įvairių internetinę veiklą, kuri apima, be kita ko, e. valdžią, e. valdymą, e. svarstymą, e. dalyvavimą ir e. balsavimą; palankiai vertina tai, kad naudojant naujas informacijos ir komunikacijos priemones, vis daugiau ir daugiau piliečių galėtų dalyvauti demokratiniuose procesuose;
2. pabrėžia, kad Europos Tarybos rekomendacijoje CM/Rec(2009)1 valstybės narės raginamos užtikrinti, kad e. demokratija skatintų, užtikrintų ir stiprintų skaidrumą, atskaitomybę, reagavimą, išitraukimą, svarstymą, įtraukimą, prieinamumą, dalyvavimą, subsidiarumą ir socialinę sanglaudą; atkreipia dėmesį į tai, kad šia rekomendacija valstybės narės raginamos parengti priemones, kuriomis būtų galima stiprinti žmogaus teises, demokratiją ir teisinę valstybę;
3. pabrėžia, kad e. demokratijos tikslas – propaguoti demokratinę kultūrą, kurioje klestėtų ir būtų stiprinama demokratinė praktika, numatant papildomus būdus didinti skaidrumą ir piliečių dalyvavimą, o ne nustatyti alternatyvią demokratinę sistemą, kuri pakenktų atstovaujamajai demokratijai; pažymi, kad e. demokratija savaime neužtikrina dalyvavimo politiniame gyvenime ir kad, siekiant įtraukti piliečius į politinį gyvenimą, be e. demokratijos reikia atsižvelgti ir į neskaitmeninę aplinką;
4. atkreipia dėmesį į tai, kad e. balsavimas ir nuotolinis balsavimas internetu yra svarbūs kaip sistemos, galinčios išplėsti piliečių įtrauktį ir palengvinti demokratinį dalyvavimą, ypač vietovėse, kurios geografiniu ir socialiu požiūriu labiau atskirtos; tai gali suteikti daug privalumų, visų pirma jaunimui, riboto judumo žmonėms, vyresnio amžiaus žmonėms, visam laikui arba laikinai gyvenantiems arba dirbantiems valstybėje narėje, kurios piliečiai jie nėra, arba trečiojoje šalyje, su sąlyga, kad būtų užtikrinami griežčiausi galimi duomenų apsaugos standartai; primena, kad tais atvejais, kai esama nuotolinio balsavimo internetu galimybių, valstybės narės privalo užtikrinti balsų skaičiavimo skaidrumą ir patikimumą ir paisyti lygybės, balsavimo slaptumo principų, teisės balsuoti ir laisvų rinkimų principo;
5. pabrėžia, jog būtina, kad visi skaitmeninės sąveikos procesai būtų grindžiami institucijų atvirumo principu, kartu laikantis skaidrumo realiuoju laiku ir dalyvavimo turint reikiamos informacijos principų;
6. atkreipia dėmesį į e. dalyvavimą ir skatina jį naudoti kaip pagrindinį e. demokratijos bruožą, apimančią trijų rūšių sąveiką tarp ES institucijų bei valdžios institucijų ir piliečių, t. y. e. informavimą, e. konsultavimą ir e. sprendimų priėmimą; pripažįsta, kad daug nacionalinio, regioninio ir vietinio e. dalyvavimo atvejų gali būti laikomi gerais pavyzdžiais, kaip IRT gali būti naudojamos dalyvaujamosios demokratijos srityje; ragina valstybes nars toliau plėtoti šią praktiką nacionaliniu ir vietos lygmenimis;
7. pabrėžia, kad IRT prisideda prie patalpų, skirtų dalyvauti ir diskutuoti, kūrimo, o tai, savo ruožtu, gerina mūsų demokratinę sistemų kokybę ir teisėtumą;
8. pabrėžia, kad reikia įtraukti jaunus žmones į politines diskusijas, ir atkreipia dėmesį į tai, kad IRT naudojimas vykdamas demokratines procedūras gali būti veiksminga priemonė šiam tikslui pasiekti;
9. primena pirmąjį Europos balsavimo internetu pavyzdį – Estijoje, kuri šią priemonę panaudojo savo teisiškai privalomuose rinkimuose 2005 m., tačiau laikosi nuomonės, jog norint, kad kitose valstybėse narėse galimas e. balsavimas būtų įdiegtas sėkmingai, reikės įvertinti, ar galima užtikrinti faktinį visų gyventojų dalyvavimą, taip pat įvertinti įvairių ar skirtingų technologinių metodų privalumus, trūkumus ir padarinius; pabrėžia, kad saugios, didelės spartos interneto

2017 m. kovo 16 d., ketvirtadienis

jungtys ir saugi elektroninės tapatybės infrastruktūra yra svarbios sėkmingą e. balsavimą lemiančios sąlygos; pabrėžia, kad būtina išnaudoti naujų technologijų teikiamus privalumus dabartiniuose balsavimo kabinoje procesuose, ir mano, kad galima padaryti didelę pažangą dalijantis geriausios praktikos pavyzdžiais ir mokslinių tyrimų rezultatais visais politiniais lygmenimis;

10. atkreipia dėmesį į sunkumus, kurie iškilo reaguojant į piliečių susirūpinimą dėl e. demokratijos priemonių naudojimo; mano, kad stiprinant piliečių pasitikėjimą kylandžioje skaitmeninėje politinėje arenoje labai svarbu spręsti su saugumu susijusius klausimus ir užtikrinti privatumą;

11. pabrėžia, kad demokratiniai procesai reikalauja plataus masto diskusijų visais ES visuomenės lygmenimis, taip pat tikrinimo ir apmąstymo, kurie veda prie sąžiningo, visapusiško ir racionalaus svarstymo; įspėja, kad esama pavojaus iškreipti diskusijų internetinėse pokalbių svetainėse rezultatus ir jais manipuliuoti; mano, kad geriausia garantija, apsauganti nuo šios rizikos, yra visų dalyvių skaidrumas ir informavimas kampanijose, kurios gali būti tiesiogiai ar netiesiogiai skatinamos skaitmeninio dalyvavimo platformose;

12. pažymi, kad siekiant veikiančios demokratijos piliečių pasitikėjimas institucijomis ir demokratiniais procesais yra esminis aspektas; todėl pabrėžia, kad diegiant e. demokratijos priemones reikia ir tinkamų komunikacijos ir švietimo strategijų;

13. pabrėžia, jog svarbu, kad politinė sistema apimtų e. dalyvavimą, siekiant įtraukti piliečių indėlį į sprendimų priėmimo procesą ir užtikrinti tolesnius jų įgyvendinimo veiksmus; atkreipia dėmesį į tai, kad nepakankama sprendimus priimančius asmenų reakcija lemia nusivylimą ir nepasitikėjimą;

14. pabrėžia, kad, siekiant išvengti bet kokio pobūdžio diskriminacijos dėl skaitmeninių įgūdžių arba išteklių ir infrastruktūros trūkumo, kitus ryšių palaikymo kanalus su viešosiomis institucijomis turėtų papildyti IRT priemonių naudojimas;

#### ***Pasiūlymai, kaip pagerinti demokratinę sistemą pasitelkiant informacines ir ryšių technologijas (IRT)***

15. mano, kad dalyvavimas demokratinuose procesuose grindžiamas, visų pirma, veiksminga ir nediskriminacine prieiga prie informacijos ir žinių;

16. be to, ragina ES ir valstybes nares susilaikyti nuo nereikalingų priemonių, kuriomis siekiama savavališkai apriboti prieigą prie interneto ir naudojimąsi pagrindinėmis žmogaus teisėmis, priėmimo, pavyzdžiui, neproporcingų cenzūros priemonių ar kriminalizavimo už teisėtą kritikos ir nuomonės reiškimą;

17. ragina valstybes nares ir ES suteikti edukacines ir technines priemones, kuriomis būtų galima užtikrinti daugiau galių piliečiams demokratinio požiūriu ir gerinti jų IRT kompetenciją, taip pat visiems ES piliečiams suteikti galimybių siekti skaitmeninio raštingumo ir vienodą bei saugią skaitmeninę prieigą, kad siekiant maksimalios naudos demokratijos požiūriu būtų panaikinta skaitmeninė atskirtis (būtų užtikrinta e. įtrauktis); ragina valstybes nares įtraukti skaitmeninių įgūdžių ugdymą į mokyklų mokymo ir mokymosi visą gyvenimą programas ir teikti pirmenybę skaitmeninio mokymo programoms, skirtoms vyresnio amžiaus žmonėms; pritaria tam, kad būtų plėtojami tinklai su universitetais ir švietimo įstaigomis, siekiant skatinti mokslinius naujų dalyvavimo priemonių tyrimus ir jų diegimą; taip pat ragina ES ir valstybes nares populiarinti programas ir politiką, kuriomis siekiama suformuoti kritišką ir sąmoningą požiūrį į IRT naudojimą;

18. siūlo toliau daryti pažangą vertinant naujų technologijų naudojimą siekiant gerinti demokratiją ES administravimo institucijose, kaip rodiklius įtraukiant internetu teikiamų paslaugų kokybės vertinimo tikslus;

19. rekomenduoja, kad Europos Parlamentas, kaip vienintelė tiesiogiai renkama Europos Sąjungos institucija, imtųsi vadovaujamojo vaidmens stiprinant e. demokratiją; mano, kad vertėtų šiuo tikslu plėtoti naujoviškus technologinius sprendimus, kurie leistų piliečiams prasmingai bendrauti ir dalytis rūpimais klausimais su jų išrinktais atstovais;

**2017 m. kovo 16 d., ketvirtadienis**

20. ragina Komisiją supaprastinti institucijų kalbą ir procedūras, taip pat daugialypės terpės turinio pateikimą ir paaiškinti pagrindinius sprendimų priėmimo procesų aspektus, siekiant skatinti supratimą ir dalyvavimą; pabrėžia, kad reikia populiarinti šią e. dalyvavimo priemonę pasitelkiant segmentuotas iniciatyvas priemones, kurios suteikia prieigą prie visų Parlamento bylų dokumentų;

21. primygtinai ragina valstybes nares ir ES sukurti įperkama ir sparčią skaitmeninę infrastruktūrą, ypač periferiniuose regionuose ir kaimo bei mažiau ekonomiškai išsivysčiusiose vietovėse, ir užtikrinti piliečių lygybę, ypatingą dėmesį skiriant tiems piliečiams, kurie yra labiausiai pažeidžiami, ir ugdant jų įgūdžius, kai jie galėtų saugiai ir patikimai naudotis technologijomis; rekomenduoja, kad bibliotekose, mokyklose ir pastatuose, kuriuose teikiamos viešosios paslaugos, būtų tinkamai įdiegta sparti šiuolaikinė IT infrastruktūra, kuri būtų vienodai prieinama visiems piliečiams, visų pirma labiausiai pažeidžiamų kategorijų žmonėms, pvz., žmonėms su negalia; atkreipia dėmesį į tai, kad būtina skirti pakankamai finansinių ir mokymo išteklių šiems tikslams pasiekti; rekomenduoja Komisijai skirti išteklių projektams, kuriais siekiama gerinti skaitmeninę infrastruktūrą socialinės ir solidarumo ekonomikos srityje;

22. pabrėžia, kad moterims nepakankamai atstovaujama visais lygmenimis priimant politinius sprendimus, taip pat IRT sektoriuose; pažymi, kad moterys ir mergaitės dažnai susiduria su lyčių stereotipais, susijusiais su skaitmeninėmis technologijomis; todėl ragina Komisiją ir valstybes nares investuoti į tikslines programas, kuriomis būtų skatinamas moterų ir mergaičių, ypač iš pažeidžiamų ir marginalizuotų grupių, IRT švietimas ir e. dalyvavimas, mokantis formaliai, neformaliai arba savarankiškai;

23. pažymi, kad siekiant užtikrinti, kad visi piliečiai turėtų vienodą prieigą prie e. demokratijos priemonių, kai informacija turi būti išplatinta ir ją turi perskaityti visi šalių, kuriose vartojama daugiau nei viena oficiali kalba, piliečiai ir skirtingos etninės kilmės piliečiai, svarbu parengti vertimus į įvairias kalbas;

24. ragina valstybes nares ir ES skatinti, remti ir įgyvendinti mechanizmus ir priemones, kurie sudaro sąlygas piliečių dalyvavimui ir jų sąveikai su valdžios ir ES institucijomis, pvz., visuomenės patalkos platformas; pabrėžia, kad IRT turėtų pagerinti prieigą prie nepriklausomos informacijos, skaidrumą, atskaitomybę, dalyvavimą priimant sprendimus; atsižvelgdamas į tai, ragina geriau pritaikyti visas Komisijos komunikacijos ir ryšių su piliečiais palaikymo priemones, ypač „Europe Direct“ portalą, kad būtų galima spręsti su e. demokratija susijusias problemas; įsipareigoja padaryti visas esamas tolesnių teisėkūros veiksmų užtikrinimo priemones labiau prieinamas, suprantamas, pažintines ir interaktyvias ir ragina Komisiją savo interneto svetainėje padaryti tą patį;

25. ragina valstybes nares ir ES peržiūrėti savo oficialių svetainių turinį apie demokratijos veikimą, siekiant suteikti švietimo priemonių, kurios sudarytų geresnes sąlygas jaunimui lankytis minėtose svetainėse, suprasti jų turinį ir užtikrinti, kad jomis galėtų naudotis neigalieji;

26. ragina administracijas apmąstyti savo įsipareigojimą laikytis institucijų atvirumo principo keičiant savo strateginę koncepciją ir verslo kultūrą, biudžetus ir vykdant organizacines permainas, kurias paskatino siekis gerinti demokratiją pasitelkiant naujas technologijas;

27. ragina sukurti interneto platformą, kad prieš Europos teisės aktų leidėjui priimant sprendimus visuomenės nariai būtų sistemingai konsultuojami, tokiu būdu jie būtų labiau įtraukti į viešąjį gyvenimą;

28. mano, jog labai svarbu, kad šių naujų priemonių diegimas būtų remiamas kampanijomis, kurios propaguotų jų siūlomas galimybes ir pilietines vertybes – bendrą atsakomybę ir dalyvavimą;

29. atkreipia dėmesį į Europos piliečių iniciatyvos svarbą, kuri yra visuomenės įtraukimo į politinį ES gyvenimą ir jų tiesioginio dalyvavimo jame užtikrinimo priemonė, ir todėl ragina Komisiją, atsižvelgiant į Europos Parlamento 2015 m. spalio 28 d. rezoliucijoje pateiktas rekomendacijas, peržiūrėti jos veikimo būdus, kad ji galėtų visapusiškai išnaudoti savo galimybes; todėl atkreipia dėmesį į tai, kad svarbu supaprastinti su tuo susijusius biurokratinis reikalavimus ir paspartinti jų taikymą, taip pat plačiau naudoti IRT, pvz., diegiant skaitmenines platformas ir kitas su mobiliaisiais prietaisais suderinamas taikomąsias programas, siekiant, kad ši svarbi priemonė būtų vartotojui patogesnė ir apie ją būtų plačiai skelbiama; mano, kad galėtų būti pagerintas naujų technologijų, visų pirma internetinės parašų rinkimo sistemos, naudojimas pasitelkiant atpažinimo ir tapatumo nustatymo paslaugas (e-IDAS), o tai leistų piliečiams lengviau gauti

2017 m. kovo 16 d., ketvirtadienis

informaciją apie esamas arba galimas EPI ir ja keistis, kad jie galėtų aktyviai dalyvauti diskusijose ir (arba) remti pačias iniciatyvas;

30. pabrėžia, kad keliems Komisijos vykdomiems procesams, kaip antai interneto viešosioms konsultacijoms, e. dalyvavimo veiklai ir poveikio vertinimams, gali būti naudingas platesnis naujų technologijų naudojimas siekiant padidinti visuomenės dalyvavimą, atskaitomybę vykdant šiuos procesus, ES institucijų skaidrumą bei sustiprinti Europos valdymą; pabrėžia, kad būtina užtikrinti, kad viešosios konsultacijos būtų veiksmingos ir prienamos kuo platesniam žmonių ratui, tuo pačiu sumažinant techninių kliūčių skaičių iki minimumo;

31. pabrėžia, kad piliečiams reikia suteikti išsamesnės informacijos apie esamas e. dalyvavimo platformas ES, nacionaliniu ir vietos lygmenimis;

32. ragina Komisiją plėtoti ir tobulinti e. dalyvavimą atliekant Bendrosios skaitmeninės rinkos strategijos, kuri turi būti pradėta įgyvendinti 2017 m., laikotarpio vidurio peržiūrą ir skatinti kurti ir finansuoti naujas priemones, susijusias su Europos Sąjungos e. pilietyste; be to, rekomenduoja Komisijai daugiausia dėmesio skirti atvirojo kodo sprendimams, kuriuos būtų galima lengvai taikyti visoje bendrojoje skaitmeninėje rinkoje; visų pirma ragina Komisiją pakartotinai naudoti ankstesnius projektus, pavyzdžiui, D-CENT platformą, ES finansuojamą projektą, pagal kurį teikiamos technologinės priemonės dalyvaujamajai demokratijai užtikrinti;

33. pabrėžia, kad vienu iš valstybių narių ir ES institucijų prioritetų turėtų būti e. administravimo plėtra, ir palankiai vertina Komisijos plataus užmojo ir išsamų e. valdžios veiksmų planą, kurį bus labai svarbu tinkamai įgyvendinti nacionaliniu lygiu ir koordinuojant turimas ES lėšas, užtikrinant sinergiją su nacionalinėmis skaitmeninės srities agentūromis ir institucijomis; mano, kad turėtų būti dedama daugiau pastangų siekiant skatinti tiek ES institucijose, tiek valstybėse narėse naudoti atvirojo kodo duomenis ir IRT priemones, kurie grindžiami atvirojo kodo ir nemokama programine įranga;

34. ragina labiau bendradarbiauti ES lygmeniu ir rekomenduoja keistis geriausia praktika vykdant e. demokratijos projektus – tai būdas pereiti prie geresnės dalyvavimo ir svarstymo sąlygų turinčios demokratijos, kuri atitinka visuomenės reikalavimus ir interesus ir siekia juos įtraukti į sprendimų priėmimo procesus; atkreipia dėmesį į tai, kad reikia žinoti, koks piliečių požiūris į nuotolinio balsavimo internetu įgyvendinimą; ragina Komisiją atlikti nepriklausomą vertinimą arba surengti viešosios nuomonės konsultaciją dėl balsavimo internetu kaip papildomos galimybės piliečiams balsuoti ir iki 2018 m. pabaigos valstybėms narėms pateikti apsarstyti jo privalumų ir trūkumų analizę;

35. pabrėžia, kad būtina naudojant e. demokratijos priemones apsaugoti, visų pirma, privatumą ir asmens duomenis ir stiprinti saugesnę interneto aplinką, ypač informacijos ir duomenų saugumo srityje, įskaitant „teisę būti pamirštam“, ir teikti garantijas dėl programinės stebėjimo įrangos ir kodo patikrinamumo; be to, ragina toliau naudoti skaitmenines paslaugas, grindžiamas tokiais pagrindiniais veiksniais, kaip apsaugota ir užšifruota skaitmeninė tapatybė, atsižvelgiant į eIDAS reglamentą; skatina saugius ir patikimus skaitmeninius viešuosius registrus ir elektroninių parašų patvirtinimą, siekiant užkirsti kelią įvairioms nesąžiningoms sąveikoms, ir taip laikytis Europos ir tarptautinių žmogaus teisių standartų ir Europos Žmogaus Teisių Teismo bei Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktikos; galiausiai pabrėžia, kad saugumo problemos neturi atgrasyti siekiant įtraukti asmenis ir grupes į demokratinius procesus;

36. pabrėžia, kad reikia stiprinti demokratiją pasitelkiant technologijas, kurios turėtų būti naudojamos saugioje aplinkoje, kuri yra apsaugota nuo neteisėto technologinių priemonių naudojimo (pvz., brūkšnių programų, anoniminio profiliavimo ir tapatybės pasisavinimo), ir primena, kad būtina laikytis aukščiausių teisinių standartų;

37. primena, kad informatoriai atlieka labai svarbų vaidmenį – dažniausiai internetu – atskleidžiant korupcijos, sukčiavimo, netinkamo valdymo ir kitų formų netinkamo elgesio atvejus, kurie kelia grėsmę visuomenės sveikatai ir saugai, finansiniam vientisumui, žmogaus teisėms, aplinkai ir teisinės valstybės principui, tuo pačiu metu užtikrinant visuomenės teisę į informaciją;

**2017 m. kovo 16 d., ketvirtadienis**

38. ragina visuomenės atstovus drauge su piliečiais aktyviai dalyvauti esamuose, visiškai nepriklausomuose forumuose ir naudotis naujomis žiniasklaidos ir IT platformomis, siekiant skatinti diskusijas ir keistis nuomonėmis ir pasiūlymais su piliečiais (e parlamentas), taip sukuriant tiesioginį ryšį su jais; ragina Europos Parlamento frakcijas ir Europos politines partijas suteikti daugiau viešų diskusijų ir e. dalyvavimo galimybių;

39. ragina savo narius ir kitas ES institucijas toliau didinti skaidrumą savo veikloje, ypač dabartinėmis sudėtingomis politinėmis sąlygomis, ir prašo valdžios institucijų apsvarstyti galimybę įsteigti skaitmenines platformas, įskaitant naujausias IT priemones; ragina išrinktus valdžios atstovus veiksmingai naudoti šias priemones ir palaikyti ryšius ir bendradarbiauti su rinkėjais bei suinteresuotaisiais subjektais, siekiant informuoti juos apie ES ir Parlamento veiklą ir taip padaryti svarstymo ir sprendimų priėmimo procesus prieinamus ir didinti informuotumą apie Europos demokratiją;

40. palankiai vertina Parlamento iniciatyvas e. dalyvavimo srityje; remia nuolatines pastangas stiprinti Parlamento atstovaujamąjį pobūdį, teisėtumą ir veiksmingumą ir ragina narius labiau naudotis naujomis technologijomis, siekiant išnaudoti visas jų teikiamas galimybes, tuo pačiu atsižvelgiant į būtinus apribojimus, nustatytus paisant teisės į privatumą ir asmens duomenų apsaugą; atkreipia dėmesį į tai, jog reikia plataus masto svarstymų apie tai, kaip jo nariai galėtų geriau naudotis IRT, ne tik norėdami bendradarbiauti su visuomene, bet ir dėl teisės aktų, peticijų, konsultacijų ir kitų aspektų, susijusių su jų kasdieniu darbu;

41. ragina politines partijas ES ir nacionaliniu lygiu kuo labiau naudotis skaitmeninėmis priemonėmis, siekiant ieškoti naujų būdų vidinei demokratijai skatinti, įskaitant skaidrumą valdymo, finansavimo ir sprendimų priėmimo srityse, siekiant sudaryti geresnes sąlygas palaikyti ryšius su savo nariais, rėmėjais ir pilietinės visuomenės atstovais ir jų dalyvavimui; taip pat ragina jas būti itin skaidriomis ir atskaitingomis piliečių atžvilgiu; šiuo tikslu siūlo apsvarstyti galimus Europos politinių partijų statuto pakeitimus ir tai, kad jie apimtų ir skatintų e. dalyvavimo praktiką;

42. ragina ES ir jos institucijas labiau eksperimentuoti su naujais e. dalyvavimo metodais, kaip antai visuomenės patalka, tiek ES, tiek nacionaliniu, regioniniu bei vietos lygmenimis, atsižvelgiant į valstybių narių jau taikomus geriausios praktikos pavyzdžius ir šiuo tikslu pradėti įgyvendinti konkrečius bandomuosius projektus; tuo pat metu primena, kad, siekiant paaiškinti šių priemonių galimybes, būtina papildyti tokias priemones informuotumo didinimo kampanijomis;

43. ragina Europos institucijas pradėti dalyvaujamąjį procesą siekiant tobulinti Europos interneto teisių chartiją, remiantis, be kitų dokumentų, Interneto teisių deklaracija, kurią 2015 m. liepos 28 d. paskelbė Italijos Deputatų Rūmai, siekiant skatinti ir užtikrinti visas teises, susijusias su skaitmenine sritimi, be kita ko, tikra teise į prieigą prie interneto ir tinklo neutralumą;

44. pažymi, kad šiuo metu internete yra gausybė įvairios informacijos, ir pabrėžia, kad reikėtų stiprinti piliečių gebėjimą kritiškai mąstyti, kad jie galėtų geriau atskirti patikimus ir nepatikimus informacijos šaltinius; todėl ragina valstybes nares pritaikyti ir atnaujinti teisės aktus, atsižvelgiant į vykstančius pokyčius, ir visapusiškai įgyvendinti ir vykdyti esamus teisės aktus dėl neapykantos kurstymo tiek internetinėmis, tiek neinternetinėmis priemonėmis, užtikrinant pagrindines ir konstitucines teises; pabrėžia, kad Sąjunga ir jos valstybės narės turėtų parengti veiksmus ir politikos priemones, kuriomis būtų stiprinami piliečių, ypač jaunų, kritinio ir kūrybinio mąstymo įgūdžiai, kuriuos galima panaudoti įvairiose srityse, gerinamas jų skaitmeninis raštingumas ir gebėjimas naudotis žiniasklaidos priemonėmis, didinama jų įtrauktis ir stiprinamas jų žingeidumas, kad jie galėtų priimti informacija pagrįstus sprendimus ir naudingai prisidėti prie demokratijos procesų;

o

o o

45. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai ir valstybių narių vyriausybėms bei parlamentams.